

Jakelu

Opetusministeri Anders Adlercreutz
Kaupunginjohtaja Marita Toikka
Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ville Kaunisto
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Inka Häkkinen
Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell
MLL:n toiminnanjohtaja, kaupunginvaltuutettu Christa Carpelan
Opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilo
Sivistysjohtaja Veikko Niemi
Kehittämismvastaava Kia Ojanen
Asiakasvastaava Sari Keskinen
Varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi
Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Sanna Jacksen
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet varajäsenineen
Kaupunginvaltuutettu Suvi Karell
Folkhälsan Lekis, varhaiskasvatusyksikön johtaja Eeva Lavonen
Folkhälsan, varhaiskasvatuksen johtaja Aino Ezzat-Agha
Kielisaarekeasiantuntija Karin Ihalainen
Päätoimittaja Petri Karjalainen, Kouvola Sanomat

RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS ON JÄRJESTETTÄVÄ JATKOSSAKIN KOUVOLASSA

Lapsen edun arviointi tekemättä

YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen ja sitä kautta Suomen lain mukaan ”lapsen etu on asetettava ensisijalle kaikissa lapsia koskevissa sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa”. Lapsen oikeuksien komitea korostaa, että ”lapsen etu ei ole vain yksi päätöksenteossa huomioon otettava seikka, vaan se on korkeammalla sijalla päätösharkinnassa kuin vanhempien, muiden aikuisten tai suuren yleisön edut”. Jos lasten etua ei aseteta ensisijaiseksi kriteeriksi, se jätetään huomioimatta, komitea toteaa. (<https://www.mll.fi/lapsemme-lehti/mika-lapsen-etu/> 23.8.2026).

Ennen lakkauttamis päätöstä kaupungin on tehtävä lapsen edun arviointi, ja perusteluista on käytävä ilmi, mitä on pidetty lapsen etuna sekä millä perusteilla ja miten etua on punnittu. Välittömien vaikutusten lisäksi on tunnistettava myös ratkaisun välillisiä vaikutuksia. Lapsivaikutusten arviointi tulee toteuttaa riittävän varhaisessa vaiheessa valmistelua. Arvioinnin tulokset on otettava huomioon päätöksen jatkovalmistelussa ja päätöksenteossa. Näin ei ole valitettavasti tehty, kun on päätetty esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja koulutukseen tehdyistä leikkauksista. (Iivonen Esa 2016, vaikuttamistyön johtaja MLL.)

Opetustoimi ei ole lainkaan arvioinut niiden lasten etua, joita elokuun 2026 palveluverkkoesityksen mukaiset koulujen lakkautukset koskettavat. Kouvolaan sivistystoimen viranhaltijat ovat kuitenkin kuulleet kaupunkimme koululaisia keväällä 2026, ja silloin nämä ilmaisivat ensisijaiseksi toiveekseen käydä koulua lähellä sijaitsevassa koulussa (kehittämismvastaava Kia Ojanen, asukasilta 25.8.2026). Tätä lasten ääntä ei voi jättää huomioimatta.

Mainehaitta ja työntövoimatekijä

Kouvola yllpeilee kaupunkistrategiassaan monipuolisilla opintopoluillaan ja koulutustarjonnallaan. Alueellamme vuodesta 1911 ruotsinkielistä perusopetusta tarjonneen koulun lakkauttaminen vaikuttaa negatiivisesti kaupungin houkuttavuuteen, olipa Kouvolaan muuttota harkitsevan mahdollisena työnantajana kaupunki, datakeskus, paperitehdas, varuskunnat tai muu taho. Seurauksena ruotsinkielisen perusopetuksen

mahdollisesta lakkauttamisesta ja valinnaisten kielten opetusryhmien aloittamiskoon epäsuhdasta pieneneviin ikäluokkiin nähdessä kaupungissamme opiskelevilla ja täältä valmistuvilla nuorilla ei ole tarjota kovin monipuolista kielitaitoa työmarkkinoilla. Se vaikeuttaa uuden yritystoiminnan houkuttelemista Kouvolaan. Kaiken kaikkiaan esitys kouluverkon supistamisesta vaikuttaa negatiivisesti kouvolaisten ja tänne muuttota harkitsevien uskoon Kouvolaan opetuksenjärjestäjänä ja aiheuttaa muuttotappiota.

Opetuspolku varhaiskasvatuksesta peruskouluun katkeaa

Asukasillassa 25.8.2026 mainittiin vaihtoehtona ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämiselle Kouvolassa opetuksen järjestäminen Kotkassa ostopalveluna. Tämä järjestely katkaisee polun ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta peruskouluun, vaikka Kouvolaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämisen periaatteissa nimenomaan halutaan mahdollistaa lapsille yhtenäinen kasvun- ja opinpolku sekä joustava esi- ja alkuopetus (JEA) päiväkotien ja alakoulujen läheisen sijainnin myötä. Lakkauttamalla Svenska skolan kaupunki ei omien periaatteiden lisäksi tule noudattaneeksi edes esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien niitä perusteita, jotka velvoittavat kunnat ja koulut tekemään suunnitelmallista yhteistyötä ja luomaan pedagogisen jatkumon esiopetuksesta alkuopetukseen. Kuusankoskella sijaitseva ruotsinkielinen päiväkotikoti ja Kotkan ruotsinkielinen alakoulu yhdistelmänä lopettaa lisäksi koulun ja päiväkodin lukuisat tapaamiset ja yhteistyön muodot arjessa ja juhlassa. Svenska skolanin lakkauttaminen rikkoo Kouvolaan ruotsinkieliseen varhais- ja perusopetukseen osallistuvien lasten yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen, eikä heidän suomenruotsalainen identiteettinsä saa vahvistusta. Kaikki tämä vähentää merkittävästi sekä päiväkodin että koulun perheiden hyvinvointia.

Koulumatka Kotkaan perusopetuslain ja YK:n lasten oikeuksien vastainen

Svenska skolanin lakkauttaminen ja ruotsinkielisen perusopetuksen tarjoaminen ostopalveluna Kotkassa on perusopetuslain 628/1998 32 §:n vastainen. Aamulla koulumatkaan menee junalla syöttöliikenteen matkan kestosta riippuen 1h 20 min. – 2 h, iltapäivällä odotusaikoihin viimeistään kahdelta pääsevältä alakouluikäiseltä vähintään 2h 35 min, jotka yhteenlaskettuina ylittävät selvästi laissa säädetyn 2,5 tuntia. Koulumatka ei koulukyyteineenkään saa muodostua oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaa voi olla mahdotonta harjoitella etukäteen, sillä talviaikataulut astuvat voimaan lukuvuoden 1. päivänä. YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lainsäädäntöä on tässäkin asiassa tulkittava lapsiystävällisellä tavalla.

Eri liikennevälineiden yhdistelmä ei mahdollista YK:n lasten oikeuksien peräänkuuluttamaa lapsen oikeutta olla lapsi, vaan hän joutuu koulumatkallaan luovimaan aikuisten maailmassa kaukana kotoa myöhässä olevien tai saapumattomien taksien, junien tai linja-autojen vuoksi turvattomana ja vailla vanhempien huolenpitoa. Huoltajat ovat kovin kaukana myös siinä tapauksessa, että opettaja pyytää hakemaan kesken koulupäivän sairastuneen tai loukkaantuneen lapsen koulusta. Lisäksi esimerkiksi hampaiden oikomishoito vaatii säännöllisiä käyntejä hammashoitolassa. Onko huoltajien menetettyä työaikaa tai matkakuluja laskettu koulujen lakkauttamisen vaikutuksiin? Niin ikään 31. artiklassa säädetty lapsen oikeus lepoon, vapaa-aikaan ja hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan ei toteudu 8 – 11 tunnin koulupäivän jälkeen. Kotkassa koulua käyvä alakoululainen on lisäksi vapaa-ajallaan kaukana luokkatovereistaan, mikä vaikeuttaa yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen syntymistä. Voidaankin todeta, että Svenska skolanin lakkauttaminen toimii sekä vastoin Kouvolaan sivistystoimen tavoitetta varmistaa turvalliset oppimisen edellytykset, hyvä saavutettavuus ja turvalliset koulumatkat että vastoin Kouvolaan strategiaa tarjota asukkaille sujuva arki.

Samaisessa Kouvolaan strategiassa mainitaan kaupunkimme olevan hyvien yhteyksien kaupunki. Koulukyytien jokavuotisten suurten ongelmien valossa nimenomaan koululaisten hyvät liikenneyhteydet koulun ja kodin välillä eivät tunnu painavan päätöksenteossa. Vaikka lapset ovat kaupunkimme strategian painopisteinä nuorten ja yritysten ohella, he maksavat korkeimman hinnan kohtuuttoman pitkien, turvattomien ja

epäluotettavien koulukyytien myötä. Kuinka suuri osa kaupunkimme peruskoululaisista on kuljetusoppilaita, mikäli kouluverkkoesitys menee läpi? Onko perusopetuksen järjestämiseen varatusta budjetista koulukyyteihin käytettävä osuus järkevässä suhteessa esimerkiksi oppimateriaalihankintojen kanssa?

Säästöt kyseenalaisia

Kouvolan kehittämisen periaatteissa sanotaan, että päätöksenteossa hyödynnetään ajankohtaista ja luotettavaa tietoa. Asukasillassa 25.8.2026 esitelty palveluverkkosuunnitelman säästöt kouluittain eivät kuitenkaan kaikilta osin pitäneet paikkansa. Ensinnäkin Svenska skolanin kohdalla esityksessä ei mainittu lainkaan suunnitellun lakkauttamisen seurauksena aiheutuvia merkittävästi lisääntyviä kuluja koulukyydeistä eikä myöskään ostopalveluna järjestettävän ruotsinkielisen perusopetuksen kokonaiskustannuksia. Toisekseen kukaan viranhaltijoista ei vastannut kysymykseen, mistä muodostuu Svenska skolanin 47000 € arvioitu säästö kiinteistön ylläpidossa. Svenska skolanilla on Keskustan koulussa käytössään kaksi luokkaa ja pieni työtila. Säästö on muutenkin erittäin kyseenalainen, sillä tilat tulisivat luultavasti lakkauttamisen jälkeen suomenkielisen perusopetuksen käyttöön. Henkilöstökustannusten 121800 € säästöarvio jäi myös avaamatta asukasillassa. Syntyisikö puolet siitä irtisanomalla se ainoa ruotsinkielisestä opetuksesta vastaava opettaja? Eikö kaupunki todennäköisemmin tarjoaisi hänelle muuta vastaavaa työtä? Samoin muutaman tunnin viikossa englantia opettavalle opettajalle etsittäneen tunnit toisesta kaupungin koulusta. Asiakasvastaava Sari Keskisen mukaan säästöt eivät olekaan Svenska skolanin lakkauttamisesityksen takana, vaan pedagogiset syyt.

Syrjivä resurssointi

Käytännön opetustyötä Svenska skolanissa lukuvuonna 2026–2027 vaikeuttaa se, että opettajia on nyt vain yksi, kun aiempina lukuvuosina opettajia on ollut samalla oppilasmäärällä (13) kaksi. Toinen opetti 1-3. vuosiluokkien ja toinen 4-6. vuosiluokkien oppilaita. Kaksi opettajaa oli palkattu osin valtionavustuksen avulla, mutta sivistystoimi päätti olla hakematta valtionavustusta lukuvuodeksi 2026-2027 Svenska skolanin henkilöstökuluihin. Olisiko tässä voitu tehdä yhteistyötä vanhempainyhdistyksen kanssa ja tutkia mahdollisuuksia saada avustus esimerkiksi joltakin suomenruotsalaiselta säätiöltä?

Koululla ei ole tällä hetkellä käytettävissä mitään avustusta Svenska skolanin koulunkäyntiohjaajaankaan, mikä on johtanut lapsiamme räikeästi epäarvoistavaan asemaan vuosiluokkien 1–6 yhdysluokkaopetuksen myötä. Kuinka paljon voidaan olettaa yhden opettajan ehtivän opettaa vajaassa 45 minuutissa viiden eri luokka-asteen oppilaille? Ehtiikö opettaja opettamisen jälkeen varmistaa, että jokainen oppilas etenee työssään? Voidaankin kysyä, saavatko lapsemme opetussuunnitelman mukaista opetusta yhden opettajan opettaessa useiden vuosiluokkien lisäksi useita oppiaineita saman oppitunnin aikana ison osan oppilaiden kouluviikosta, toisin kuin kaupunkimme suomenkieliseen perusopetukseen osallistuvat lapset.

Kouvolan kehittämisen periaatteissa kerrotaan, kuinka kaikkea kaupungin toimintaa kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti. Kaupunkimme arvot korostavat, että ”kaikkien mielipiteitä kuunnellaan ja arvostetaan, ja osallistaminen on toimintatapamme”. Nyt on korkea aika arvioida aiempia Svenska skolanin toimintaa heikentäneitä päätöksiä ja tehdä muutoksia ajantasaisemman tiedon valossa. Svenska skolanin opettajaa on kuultu elokuussa 2026, samoin elokuussa on informoitu kasvatus- ja opetuslautakunnan jäseniä sekä sivistystoimen viranhaltijoita epäkohdista Kouvolan ruotsinkielisen opetuksen järjestämisessä, ja asukasillassa on esitetty painavia perusteita ruotsinkielisen opetuksen jatkamisen puolesta. Svenska skolanin vanhempainyhdistys hankkii tarvittaessa lausunnot lapsiasiavaltuutetulta, yhdenvertaisuusvaltuutetulta ja OAJ:ltä, mikäli lisätietoa kaivataan arvioinnin pohjaksi.

Yhteenveto

Kouluverkon aiempien supistusten myötä kuntalaisten resilienssiä on koeteltu riittämiin. Tyytymättömyyttä lisää se, että elokuisen kouluverkkoesityksen valmistelu vaikutti asukasillassa puutteelliselta ja hätäiseltä,

aikataulu kaiken kaikkiaan liian kireältä, kaikki viranhaltijat eivät osallistuneet asukasillan keskusteluun, eikä monikaan kaupunginvaltuutettu ollut tullut paikalle. Soisimme, että lastemme etu ja sujuva kouluarki kannustaisi viranhaltijat ja päättäjät perusteellisempaan perehtymiseen.

Ruotsinkielisen perusopetuksen toimintaa on jatkettava Kouvolassa, jotta YK:n sopimuksen turvaamat lasten oikeudet ja lapsen etu näkyvät kouluverkkopäätöksessä ensisijaisina kriteereinä ja jotta kaupunki ei riko perusopetuslakia koulumatkoihin kuluvan ajan eikä ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämisvelvollisuuden osalta. Lisäksi Svenska skolanin resurssointia on kasvatettava ensi lukuvuodeksi, jotta mahdollistetaan tasa-arvon toteutuminen Kouvolan perusopetuksessa lasten oikeuksien, lapsen edun ja perusopetuslain lisäksi opetussuunnitelmien, perustuslain turvaaman syrjintäkiellon ja kansalliskielen aseman näkökulmasta.

On aika näyttää, että Kouvolan arvot – ”moninaisuus on vahvuutemme ja meille jokainen on tärkeä” – ei ole pelkkää sanahelinää peruskoulunsa ruotsiksi käyvien lastemme kohdalla. Kouvolan strategiaa lainaten, toivomme, että suomenruotsalaisen yhteisömme identiteetti saa jatkossakin näkyä yhteisessä Kouvolaritarinassa.

Terveisin,

Föräldraföreningen för Svenska skolan i Kouvola